نشریه فرهنگ و ارتقای سلامت فرهنگستان علوم پزشکی
دوره ششم، بهار ۱۴۰۱، شماره اول، صفحات ۱۹۸ تا ۱۹۹

معرفی گروه
ارتقای سلامت فرهنگستان علوم پزشکی

مقدمه

ارتقای سلامت جامعه میسر نیست، مگر اینکه همزمان با ارائه خدمات سلامت، به فرهنگ‌سازی و توانمندسازی جامعه و همچنین ایجاد بستر مناسب محیطی، قانونی، ساختاری و اجتماعی نیز توجه شود. نظر به اهمیت موضوع، یکی از وظایف فرهنگستان علوم پزشکی به پالایش، تقویت، ترویج فرهنگ عمومی و ارتقای سلامت همه‌جانبه فردی و سازمانی اختصاص یافته و به منظور تحقق آن، گروه ارتقای سلامت تشکیل شده است.

تغییرات بنیادی بین‌المللی در مفاهیم سلامت و همچنین تأکید شواهد و تجارب جهانی بر لزوم جهت‌دهی و سازمان‌دهی مجدد نظام‌های سلامت، از رویکردهای «مشکل مبنایی»، «درمانگرایانه»، «تکیه بر نداشته‌ها»، «بیماری‌محور» و معلول‌گرا به سوی رویکرد «سیستم مبنایی»، «پیشگیرانه»، «تکیه بر داشته‌ها»، «سلامت‌محور» و ارتقای سلامت مبتنی بر ترویج خط‌مشی سلامت محور و سبک زندگی سالم تأکید شده است که در نهایت به اصلاح سیاست‌گذاری‌ها و سبک زندگی و ارتقای کیفیت آن منجر می‌شود. حمایت‌طلبی در ترویج این رویکرد، نیازمند تدوین برنامه‌ها و نقشه راه ارتقای سلامت کشور است.

دستیابی به پیشرفت کافی در ارتقای سلامت ملی، مستلزم تعهد سیاسی، رهبری و سرمایه‌گذاری در ارتقای سلامت است. در این راستا تبیین الزامات نه تنها تغییر در رویکرد؛ بلکه اقدامات در بالاترین سطح سیاسی و حکمرانی بین بخشی در اتخاذ سیاست‌ها و برنامه‌های اجرایی قوی و حصول اطمینان از ظرفیت نهادی و تأمین بودجه و منابع لازم برای اجرای مؤثر و پایدار اقدامات ارتقای سلامت، از اهمیت ویژه‌ای برخودار است. فرهنگ‌سازی این تغییر بنیادی و ارائه راهکار در ایجاد ساختارهای اجرایی توانمند و ظرفیت‌سازی سازمانی لازم در سیستم سلامت و فراتر از آن، همچنین مشارکت تمامی بخش‌ها و تحقیقات ارتقای سلامت، از اهداف گروه ارتقای سلامت محسوب می‌شود. تشویق حکمرانی به پذیرش گسترده رویکرد سیستم‌های ارتقای سلامت در سطوح ملی، استانی و منطقه‌ای و پرداختن به شبکه پیچیده عوامل تعیین‌کننده اجتماعی سلامت، با تقویت برابری و عدالت از طریق شرایط زندگی و محیط‌های ارتقادهنده سلامت از اهداف استراتژیک گروه است.

گروه ارتقای سلامت با توجه به شأن، جایگاه و اهداف فرهنگستان علوم پزشکی، متشکل از متخصصان و صاحب‌نظران در حوزه‌های مختلف علوم پزشکی، رسانه‌ای، ارتباطی، اجتماعی و قانون‌گذاری است تا با تبادل‌نظر و اتکا به رویکرد همه‌جانبه توسعه فرهنگ عمومی سلامت، به ارتقای سلامت جامعه کمک کند.

اهداف

اهداف گروه به شرح ذیل است:

۱. حمایت از اقدامات و سیاست‌هایی که به عوامل تعیین‌کننده سلامت و عدالت در سلامت از جمله عوامل اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی، تجاری، زیست‌محیطی و سیاسی می‌پردازند؛
۲. حمایت‌طلبی در تقویت ظرفیت و قابلیت ارتقای سلامت در سطح ملی، منطقه‌ای و استانی؛
۳. افزایش دیده شدن ارتقای سلامت به عنوان یک حوزه عمل اختصاصی با مجموعه‌ای از دانش متمایز؛
۴. کمک به آگاه‌سازی مردم از حقوق و مسئولیت‌های اجتماعی خود در ارتباط با حفظ و ارتقای سلامت خود و جامعه؛
۵. کمک، همکاری در تحقق رویکرد سلامت همه جانبه و انسان سالم در همه قوانین، سیاست‌های اجرایی و مقررات مربوطه؛
۶. کمک به مشارکت ساختارمند و فعالانه فرد، خانواده و جامعه در تأمین، حفظ و ارتقای سلامت؛
۷. مشارکت در رصد سبک زندگی سالم فردی، اجتماعی، سازمانی؛
۸. مشارکت در رصد سواد سلامت جامعه؛
۹. کمک به تهیه، توسعه و رصد استانداردهای آموزش‌های عمومی (اعم از استانداردهای محتوایی، رسانه‌ای و برنامه‌ای و....) ؛
۱۰. کمک به اتخاذ سیاست‌ها و قوانین حمایتی برای تقویت آموزش همگانی سلامت؛
۱۱. کمک به ادغام و رصد رویکرد ارتقای سلامت در برنامه‌های مختلف نظام سلامت؛
۱۲. تبیین الگوهای اسلامی ایرانی پیشرفت در زمینه سبک زندگی سالم و ارتقای سلامت؛
۱۳. کمک به رصد کلان سواد سلامت، سبک زندگی سالم و ارتقای سلامت.

وظایف گروه شامل وظایف عمومی فرهنگستان در ارتباط با برنامه‌های فرهنگ‌سازی و ارتقای سلامت به شرح ذیل است:

۱. بررسی و تحلیل وضعیت موجود؛
۲. مطالعه تجربیات موفق و آخرین یافته‌ها؛
۳. تحلیل محتواها و شیوه‌های آموزش و ارائه بازخورد به رسانه‌ها و سازمان‌ها در ارتباط با ارتقای سواد سلامت؛

۴. تسهیل تبادل نظر و مبادله اطلاعات محققان و دانشمندان؛
۵. تشویق و ترغیب فعالان و علاقمندان به خلق آثار علمی؛
۶. ارائه مشاوره علمی تخصصی به مراجع ذی‌ربط و رسانه‌ها؛
۷. جلب همکاری ایرانیان مقیم خارج از کشور و استفاده از ظرفیت‌های موجود؛
۸. حمایت از برگزاری همایش‌ها، نشست‌های تخصصی و ... ؛
۹. نقد سیاست‌ها و برنامه‌های در حال اجرا با رویکرد ارتقای سلامت؛
۱۰. حمایت از انجام مطالعات و پژوهش‌های مرتبط با موضوع؛
۱۱. بهره‌گیری از توان علمی انجمن‌های علمی و تخصصی و سازمان‌های مردم نهاد برای دستیابی به اهداف؛
۱۲. توسعه ارتباط با رسانه ملی و کمک به گسترش آموزش همگانی جامعه متناسب با نیازها و استانداردها؛
۱۳. ارائه مشاوره به دست‌اندرکاران حوزه فضای مجازی برای توسعه و گسترش آموزش همگانی؛
۱۴. تعامل با مجلس شورای اسلامی برای کمک به تصویب قوانین حمایتی از آموزش همگانی و رویکردهای ارتقای سلامت؛
۱۵. جلب همکاری سازمان‌ها و نهادهای ملی و بین‌المللی مرتبط با موضوع؛
۱۶. تبیین شاخص‌های رصد کلان در این حوزه؛
۱۷. ترویج رویکرد ارتقای سلامت و ارتقای فعالیت‌های فرهنگ سلامت در تمامی فعالیت‌های فرهنگستان.

Introducing the Group

Health Promotion Group of the Academy of Medical Scienced